

ปฏิทินมะนาวนอกฤดู

4 เคล็ดลับ..สร้างเงินล้าน

ยกทรงเปียก (รองสวน)

วงบ่อซีเมนต์ คลุมพลาสติก

วงบ่อซีเมนต์ ไม่คลุมพลาสติก

ยกทรงลูกฟูก

พว 4 กูรู
4 วิธีการ
ทำนอกฤดู

ทางตำรา...ปฏิทินการรายวัน...กับการทำมะนาวนอกฤดู

“ทำนอกฤดู”...ปลูกแบบยกทรงเปียก ฉบับ...“สมบัติ บุกรัพย์”

- “ทำนอกฤดู”...ปลูกแบบยกทรงลูกฟูก ฉบับ...“ชาย ท่ายาง” ตามแนวทาง...รศ.ดร.รวิ เสรฐภักดี

“ทำนอกฤดู”...ปลูกในวงบ่อซีเมนต์ (คลุมพลาสติก) ฉบับ...“สวนมะนาวสามชาย”

- “ทำนอกฤดู”...ปลูกในวงบ่อซีเมนต์ (ไม่คลุมพลาสติก) ฉบับ...“อัครพนธ์ วงษ์วาสน์”

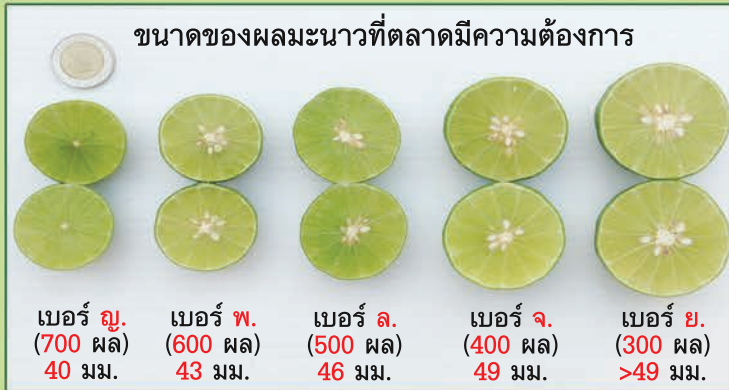

ปฏิกิริยาการผลิตมะนาวนอกฤดู

ตามแนวทาง ศก.ตร. รว้ เสนอภักดี

เก็บเกี่ยว (มี.ค./เม.ย.)

1.แตกเชิวยง

2.เลยระยะที่รักษาไมทัน

● หมายเหตุ :

- ปุ๋ยโยกหน้า

คือปุ๋ยที่มีธาตุอาหารไนโตรเจน (N) : ฟอสฟอรัส (P) : โพแทสเซียม (K) อยู่ในสัดส่วน 3 : 1 : 2 หรือ 4 : 1 : 3 หรือ 5 : 1 : 4 ช่วยเร่งการเจริญเติบโตด้านกิ่ง ใบ เพิ่มความแข็งแรงให้กับเนื้อไม้ ป้องกันการฉิด ทัก ของกิ่ง-ต้นไม้ได้ เช่น ปุ๋ยสำเร็จรูปสูตร 21-7-14 เป็นต้น

- ปุ๋ยโยกหลัง

คือปุ๋ยที่มีธาตุอาหาร N : P : K อยู่ในสัดส่วน 1 : 1 : 3 หรือ 2 : 1 : 3 หรือ 3 : 1 : 4 ช่วยบำรุงให้ออกดอก-ติดผล เช่น ปุ๋ยสำเร็จรูปสูตร 15-5-20 เป็นต้น

- สารพาโคลบิวทราโซล (PBZ)

คือสารที่มีบทบาทในการช่วยลดการเจริญเติบโตทางด้านกิ่ง, ใบ, และยังเปิดโอกาสให้มีการออก "ดอก" เพิ่มมากขึ้น อัตราที่ใช้สำหรับมะนาวคือ 400 มิลลิกรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ฉีดพ่นให้ชุ่มทั่วทั้งต้นหลังจากยอดได้ 15 วัน (ครั้งที่ 1) และ 60 วัน (ครั้งที่ 2)

- การควบคุมโรคและแมลงโดยใช้ระบบ 1-4-7

โรคและแมลงศัตรูสำคัญของมะนาว เช่น หนอนขนอนใบ เพลี้ยไฟ ไรแดง แคงเกอร์ ฯลฯ สามารถป้องกันด้วยระบบ 1-4-7 ได้คือ เริ่มแรกใบอ่อน (แตกเชิวยง-ตามภาพ) นับเป็นวันที่ 1 ในการฉีดพ่นยา ครั้งที่ 1 แล้วเว้นวันที่ 2 วันที่ 3 ไปถึงวันที่ 4 พ่นยาอีกเป็นครั้งที่ 2 จากนั้นเว้นวันที่ 5 วันที่ 6 ไปถึงวันที่ 7 ฉีดพ่นอีกเป็นครั้งที่ 3 (สุดท้าย) ก็จะสามารถควบคุมวงจรชีวิตของแมลงสาเหตุทำให้เกิดโรคได้พอดี ลดความเสียหายจากโรค-แมลงลงได้อย่างมาก

6

ติดผล

5

ออกดอก (90วัน) ต.ค./พ.ย.

- หลังออกดอกจนไปถึงเก็บเกี่ยว เปลี่ยนปุ๋ยที่ให้เป็น สูตรโยกหน้า
- ควบคุมเพลี้ยไฟ, แคงเกอร์ (หลังดอกโรย-2 เดือนแรกของการติดผล)
- ดูแลให้น้ำอย่างพอเพียง

- ออกดอก (90) วัน ราวเดือน ตุลาคม/พฤศจิกายน

ตัดยอด (กรกฎาคม/สิงหาคม)

- ก่อนตัดยอด 3-5 วันให้ปุ๋ยสูตรโยกหน้า + ปุ๋ยทางใบ (นกเงือกเขียว)
- หลังตัดยอดให้พ่นทางใบด้วยปุ๋ยทางใบ 13-0-46 (100g/น้ำ 20 ลิตร)

การทำใบอ่อน

- ช่วง 30 วันแรกหลังตัดยอด ให้ปุ๋ย สูตรโยกหน้า
- เริ่มควบคุมโรคและแมลงในระยะเริ่มแตกใบอ่อน (แตกเขียวงู)
- โดยใช้ระบบ 1-4-7
- พ่นสารพาโคลบิวทราโซลให้ทั่วทั้งต้น ครั้งที่ 1 (หลังตัดยอด 15 วัน)

การรดน้ำ

- ใบอ่อนอายุ 30-90 วัน เปลี่ยนปุ๋ยที่ให้ เป็น สูตรโยกหลัง
- ในช่วง 40-50 วันจะเริ่มมีการแตกใบอ่อนชุดใหม่อีก ป้องกันโดยใส่ปุ๋ยหลังตัดยอดวันที่ 40 ทางดินใช้ 0-0-60 (100g/ทรงพุ่มขนาด 1.5-2 เมตร) ทางใบใช้ 0-0-50 หรือ 0-52-34 ก็ได้ (100g/น้ำ 20 ลิตร) และอีกครั้งวันที่ 50 ก็ทำเช่นเดียวกัน
- ได้ 60 วัน พ่นสารพาโคลบิวทราโซล ครั้งที่ 2 หรืออาจควบคู่ไปกับการรดน้ำ จนกว่าใบจะเขียว/สลด

ระยะเปิดตาดอก

ระยะสะสมอาหาร สร้างตาดอก

- เริ่มให้น้ำ (+ปุ๋ยโยกหลัง)

พ.66

ปฏิบัติการทำมะนาวนอกฤดู (ในวงบ่อซีเมนต์แบบไม้คลุมพลาสติก)

แบบฉบับ “คุณอัศวิน วังษ์วาสน์”

พ.81

ปฏิบัติการทำมะนาวนอกฤดู (ยกร่องลูกฟูก)

แบบฉบับ “ชาย ท่ายาง”

ตามแนวทาง รศ.ดร.รวิ เสริญศักดิ์

น.96

ปฏิบัติการทำมะนาวนอกฤดู
(วงบ่อซีเมนต์แบบคลุมพลาสติก)

แบบฉบับ “สวนมะนาวสามชาย”

น.112

ปฏิบัติการทำมะนาวนอกฤดู
(แบบยกทรงเปียก)

แบบฉบับ “สมบัติ ชูทรัพย์”

ปฏิทินมะนาวนอกฤดู

อภิชาติ ศรีสอาด, พัชรีย์ ลำโรงเย็น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อภิชาติ ศรีสอาด, พัชรีย์ ลำโรงเย็น

ปฏิทินมะนาวนอกฤดู

พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ : นาคา อินเตอร์มีเดีย, 2558

136 หน้า : ภาพประกอบ

1. เรื่องมะนาวที่ควรรู้จักก่อนปลูก 2. สัมภาษณ์เกษตรกร

ISBN : 978-616-359-041-1

กรรมการผู้จัดการ :

อภิชาติ ศรีสอาด

ที่ปรึกษา :

สุราษฎร์ ทองมาก, ปัญญา เจริญวงศ์,
ประเวศ แสงเพชร, เกียรติพันธ์ จันทราปัตย์

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย :
(ทนายความ)

สมนึก พุ่มไฉยา

ผู้จัดการทั่วไป :

วิลาวรรณ ปิยะปราโมทย์

หัวหน้าส่วนหนังสือ

เฉพาะกิจเชิงเกษตร :

อัมพา คำวงษา

กองบรรณาธิการ :

สุธาริณี เจริญรุ่งโรจน์ฤดี, วิชิต ใจมุล, พรภัส บุตรดี,
มณี เมธี, กฤษณ์ ชวบนวม, ณัฏฐ์ชญามนต์ ดินรมรัมย์,
จันทรา อยู่สุวรรณ

ฝ่ายศิลปกรรม :

เฉลิมพงษ์ กวินรจิตมงคล

จัดพิมพ์โดย :

บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด
เลขที่ 64/51-53 หมู่ 3 ต.คลองมะเดื่อ อ.กระทุ่มแบน
จ.สมุทรสาคร 74110 โทร. 034-473213-5, 08-1372-9483
แฟกซ์ 034-473215
www.nakaintermedia.com
e-mail : api_naka@yahoo.co.th

คำนำ

สำหรับประเทศไทยต้องยอมรับว่า เกษตรกรรมถือเป็นอาชีพอันดับต้นๆที่ประชากรส่วนใหญ่ยังคงยึดทำเป็นอาชีพหลักของครอบครัวอยู่ โดยเฉพาะหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจที่กำลังมาแรง แสงทุกพืชแบบขาดลอย อย่างเจ้า “มะนาว” กันทั่วทุกภูมิภาค ซึ่งแน่นอนว่าการจะปลูกมะนาวเพื่อจำหน่ายนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างควบคุมอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดินฟ้าอากาศ โรคและแมลงศัตรู เป็นต้น ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าในช่วงฤดูแล้งที่มะนาวไม่ติดดอกออกผลเลย หรือมีผลผลิตน้อยมาก ส่งผลให้ราคาพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ทางทีมงานจึงได้จัดทำหนังสือ “ปฏิทินมะนาวนอกฤดู” ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับเกษตรกรได้บำรุงรักษาบังคับมะนาวให้ออกนอกฤดูได้อย่างแม่นยำตามปฏิทินหรืออาจนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสวนของตนเองก็แสนง่ายดายโดยเนื้อหาในปฏิทินจะกล่าวถึงตั้งแต่วิธีการปลูกมะนาวเรื่อยไปจนถึงตารางการบังคับนอกฤดูในแต่ละวัน การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อเตรียมความพร้อมในการบังคับนอกฤดูในปีถัดไป

โดยได้รับเกียรติจากเซียนมะนาวที่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยกันดี ซึ่งได้แก่ คุณชาย ท่ายาง คิษย์เอก รศ.ดร.วี เสธฐภักดี ตัวแทนเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวแบบยกร่องลูกฟูก ต่อด้วย คุณณรงค์ ร่างใหญ่ (สวนมะนาวสามชาย) คิษย์เอก รศ.ดร.วี อีกเช่นกัน ตัวแทนเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์แบบคลุมพลาสติก ตามติดด้วย คุณอัศวพันธ์ วงษ์วาสน์ ลูกศิษย์ รศ.ดร.วี ขอเป็นตัวแทนเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์แบบไม่คลุมพลาสติก และสุดท้าย คุณสมบัติ ชูทรัพย์ ภูมะนาวจากบ้านแพ้ว ด้วยประสบการณ์กว่าทศวรรษ ขอเป็นตัวแทนเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวแบบยกร่องเปี้ยก ทั้งหมดจะมาถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองผ่านตัวหนังสือลงในปฏิทินเล่มนี้อย่างหมดเปลือก

ทั้งนี้ จึงขอขอบคุณทุกท่าน พร้อมด้วย รศ.ดร.วี เสธฐภักดี สวนมะนาวแป้นแสงทอง และสวนนายหนท์ สวนมะนาวลิพัฒนา สวนมะนาว ๑,๐๐๐ ดีดี-พีรุ้ง สำหรับภาพประกอบบางส่วน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

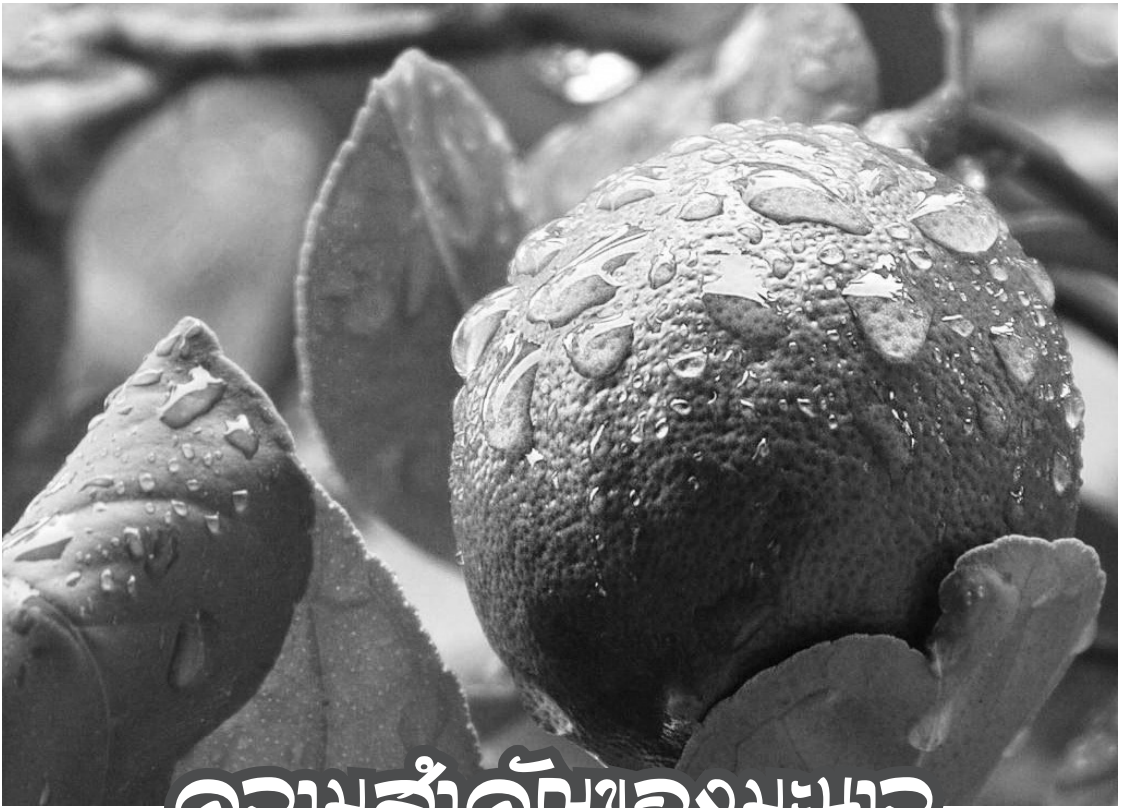
เรียบเรียง
พัชรี สำโรงเย็น

สารบัญ

ความสำคัญของมะนาว.....	4
การจัดการสภาพพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตมะนาว.....	6
แนวทางการปรับปรุงดินให้เหมาะสมก่อนปลูกมะนาว.....	11
การปลูกมะนาวบนดินแบบยกร่องลูกฟูกและการปลูกกระยะชิดเพื่อเพิ่มผลผลิต.....	17
เทคนิคการใส่ปุ๋ยมะนาวเพื่อเพิ่มผลผลิต.....	19
ปุ๋ยทางดินและปุ๋ยทางใบแบบไหนเหมาะกับมะนาวมากกว่า.....	28
การให้น้ำที่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตมะนาว.....	30
แนวทางการแก้ปัญหาแมลงและไรศัตรูมะนาว เพื่อเพิ่มผลผลิต.....	36
เทคนิคการบังคับมะนาวให้ออกดอก.....	42
หลักการเพิ่มผลผลิตมะนาวเพื่อขายหน้าแล้ง.....	45
เพิ่มผลผลิตมะนาวแบบต้นคู่ ให้ผลผลิตไว เก็บขายได้ทั้งปี.....	47
ฮอร์โมนรากหนูเพิ่มผลผลิตมะนาว.....	50
ฮอร์โมนไซ(บำรุงและเร่งดอก)เพิ่มผลผลิตมะนาว.....	52
พลิกตำรามะนาวนอกฤดูแบบธรรมชาติ เพื่อเพิ่มผลผลิต.....	54
แนวทางการทำให้มะนาวปลอดโรค.....	56

สัมภาษณ์กูรูการทำมะนาวนอกฤดู

ปฏิทินการทำมะนาวนอกฤดู (ในวงบ่อซีเมนต์แบบไม่คลุมพลาสติก)	
แบบฉบับ “คุณอัศรพันธ์ วรวาสน์”.....	66
– เริ่มปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์.....	66
– ช่วงบังคับนอกฤดู.....	68
– หลังจากมะนาวติดผลผลิต.....	80
ปฏิทินการทำมะนาวนอกฤดู (ยกร่องลูกฟูก)	
แบบฉบับ “ชาย ทำยาง” ตามแนวทาง รศ.ดร.รวี เสริมภูมิกดี.....	81
– เริ่มปลูกมะนาวแบบยกร่องลูกฟูก.....	81
– ช่วงบังคับนอกฤดู.....	82
– หลังจากมะนาวติดผลผลิต.....	95
ปฏิทินการทำมะนาวนอกฤดู (วงบ่อซีเมนต์แบบคลุมพลาสติก)	
แบบฉบับ “สวนมะนาวสามชาย”.....	96
– เริ่มปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์.....	96
– ช่วงบังคับนอกฤดู.....	98
– หลังจากมะนาวติดผลผลิต.....	110
ปฏิทินการทำมะนาวนอกฤดู (แบบยกร่องเปียก)	
แบบฉบับ “สมบัติ ชูทรัพย์”.....	112
– เริ่มปลูกมะนาวแบบยกร่องเปียก.....	112
– ช่วงบังคับนอกฤดู.....	114
– หลังจากมะนาวติดผลผลิต.....	127
– บรรณานุกรม.....	128

ความสำคัญของมะนาว

มะนาวเป็นพืชที่มีความสำคัญมากชนิดหนึ่งในการบริโภค ถือเป็นเครื่องชูรสหรือเครื่องปรุงรสอาหาร ที่คนไทยมีความต้องการใช้ตลอดทั้งปี มีราคาสูงในบางฤดูกาล มีคุณค่าทางอาหารสูง โดยเฉพาะวิตามินซี มะนาวมีความเป็นเลิศในการปรุงอาหารบางชนิดประเภทยำ ต้มยำและเครื่องน้ำจิ้ม ปัจจุบันมะนาวที่ปลูกในประเทศไทยมีหลากหลายสายพันธุ์ แต่ละสายพันธุ์มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น มีความเปรี้ยวมาก มีกลิ่นหอม ให้ผลตกต่ำ ทานโรด ฯลฯ นอกจากนี้ผลมะนาวยังสามารถนำไปแปรรูปได้หลายอย่าง ได้แก่ การทำเป็นน้ำผลไม้พร้อมดื่ม มะนาวผล มะนาวดอง และน้ำมะนาวสดแช่เย็นพร้อมใช้ เป็นต้น

มะนาวเป็นพืชที่อยู่ในตระกูลส้ม เช่นเดียวกับมะกรูด ส้มเขียวหวาน ส้มโอ ส้มตรา ส้มจี๊ด

ส้มอื่นๆ มะลิ้ม มะงั่ว มะตูม และมะขวิด พืชในตระกูลนี้เป็นพืชที่ขึ้นอยู่ทั่วไปตามแหล่งต่างๆ ของประเทศไทย และในเขตร้อนของโลก ในบางประเทศที่มีฤดูหนาวจัดชัดเจน เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว มะนาวมักจะหยุดการเจริญเพื่อพักตัว ถัดจากนั้นอีกหลายเดือนพอดลายหนาวหรือมีความชื้นมากพอ ก็แตกใบอ่อนและผลิดอกออกผลตามมา ซึ่งจะเกิดเพียงปีละครั้ง พอพ้นฤดูนั้นแล้วก็ต้องรอผลผลิตในปีถัดไป

ต่างจากประเทศเขตร้อนอย่างประเทศไทย ซึ่งมีฤดูแล้งที่ชัดเจนและขาดฝนเป็นเวลานาน ช่วงนี้ก็เป็นระยะที่มะนาวไม่ติดผลลดการเจริญเติบโต เป็นระยะพักตัว ครั้นพอเข้าหน้าฝนมะนาวก็จะแตกใบอ่อน ออกดอกและติดผลเต็มทั้งต้น ผลมะนาวจะแก่ในระยะอายุประมาณ 6 เดือน

เนื่องจากการเริ่มต้นของฤดูฝนจะพร้อมกันเกือบทั้งประเทศ ทำให้มะนาวตามฤดูกาลมีผลประดังออกมาสู่ตลาดพร้อมกันทั่วประเทศจนบริโภคไม่ทัน ทำให้ราคาตกต่ำมาก จนบางแห่งขายมะนาวได้แทบไม่คุ้มกับค่าจ้างเก็บ และค่าขนส่ง เมื่อขาดกำไรก็ขาดแรงจูงใจในการลงทุนเกษตรกรก็ไม่ใส่ปุ๋ยและไม่ลงทุนป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้ต้นมะนาวโทรมลง โดยปกติหลังจากการเก็บผลตามฤดูกาลเสร็จแล้ว มะนาวจะต้องพักตัวไปในฤดูหนาวที่ฝนไม่ตก หากดินยังพอจะมีความชื้นอยู่บ้าง ก็อาจออกดอกและติดผลเล็กน้อย มะนาวรุ่นนี้จะไปแก่ตอนหน้าร้อนและต้นฝน ช่วงนี้จึงมีผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

ดังนั้นปลายฤดูฝนต่อกับฤดูหนาวจนถึงฤดูแล้ง หากไม่มีฝนไม่มีน้ำชลประทานก็ไม่มี การติดดอก ออกผล ซึ่งมะนาวจะถูกบังคับให้ต้องพักตัวอยู่เฉยๆ ไปโดยปริยาย เมื่อเข้าสู่ฤดูฝน หรือได้รับน้ำพอก็จะแตกใบอ่อน ติดดอก ออกผล วนเวียนไปอย่างนี้ เป็นการผลิตมะนาวหน้าฝนเช่นเดิม แต่นิสัยเก่าๆ ของมะนาวนั้นหากต้นสมบูรณ์ดีมีการจัดการเรื่องปุ๋ยและน้ำอย่างพอเหมาะก็สามารถออกดอกติดผลได้ตลอดทั้งปี อุณหภูมิในประเทศไทยทั้ง 3 ฤดูไม่มีผลกระทบต่อมะนาวมากนัก เราอาจทำให้มะนาวออกดอกเมื่อใดก็ได้

โดยการจัดการ แต่ถ้ายปล่อยให้ฤดูกาลเป็นตัวกำหนด ก็จะมีผลมะนาวล้นตลาดหน้าฝนและขาดตลาดในหน้าแล้งดังที่เป็นอยู่

อย่างไรก็ตามมะนาวเป็นพืชที่สามารถนำไปใช้ในการบริโภคได้หลายรูปแบบดังที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น เช่น ในการประกอบอาหาร โดยใช้เป็นเครื่องชูรส ใช้ในการดับกลิ่นคาวอาหาร มีกลิ่นหอมที่ชวนรับประทานมาก ใช้เป็นเครื่องดื่ม เช่น ทำน้ำผลไม้ ใช้ทำเป็นสมุนไพรรักษาโรค เช่น ใช้แก้เจ็บคอ แก้กระหายน้ำ แก้ไอ แก้ไข้ น้ำมันที่ผิวมะนาวใช้ในการนวดเพื่อสุขภาพ แก้ปวดเมื่อยได้เป็นอย่างดี น้ำมันมะนาวยังมีวิตามินซีสูงมากสามารถแก้โรคเลือดปิดลักเปิดได้ดี ทำให้ร่างกายดูดซึมธาตุอาหารได้มากขึ้น และทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่อโรคร้ายไข้เจ็บมากขึ้นอีกด้วย

นอกจากนี้มะนาวยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่เป็นสินค้าส่งออก ซึ่งทำรายได้ให้กับประเทศปีละหลายร้อยล้านบาทอีกด้วย แต่การปลูกมะนาวในประเทศไทยยังมีปัญหาในหลายด้าน เช่น มีโรคและแมลงระบาดมาก การติดดอกออกผลไม่สม่ำเสมอ บางฤดูกาลมีผลผลิตน้อยมะนาวมีราคาแพง ในบางฤดูกาลมีผลผลิตมากราคาก็ตกต่ำและมีต้นทุนในการผลิตที่ค่อนข้างสูง

การจัดการสภาพพื้นที่ปลูก เพื่อเพิ่มผลผลิตมะนาว

สภาพแวดล้อมทั่วไปที่เหมาะสมกับการปลูกมะนาวนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้มะนาวมีผลผลิตในปริมาณมาก โดยมะนาวเป็นพืชที่มีความต้องการน้ำตลอดทั้งปี และเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ที่มีแดดจัด สภาพอากาศค่อนข้างแห้ง

แล้ง สภาพพื้นที่ควรเป็นที่ดอนมีความลาดเทเล็กน้อยมีการระบายน้ำได้ดี ไม่ขังแฉะและไม่ควรสูงจากระดับน้ำทะเลเกิน 600 เมตร ส่วนในเรื่องดินต้องมีความร่วนซุยดี มีอินทรีย์วัตถุสูง ระบายน้ำได้ดี มีความเป็นกรดเป็นด่างน้อย ($\text{pH}=5.5-6.0$) และควรมีความลึกของหน้าดินมากกว่า 1 เมตร

ทั้งนี้ สภาพพื้นที่นั้นจะมีความแตกต่างกันไปตามสภาพสวน เช่น การปลูกในที่ดอน และพื้นที่ลุ่ม รวมถึงการปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ก็ต้องมีการเตรียมวัสดุปลูกที่แตกต่างกันออกไป

ในสภาพพื้นที่ดอนหรือสภาพไร่ ระยะเวลาปลูกที่เหมาะสมคือ ระยะ

ปลูก 4x4, 5x5 หรือ 6x6 เมตร ขึ้นอยู่กับความ
สมบูรณ์ของดิน ทั้งนี้ทางศูนย์วิจัยพืชไร่ได้แนะนำ
ระยะปลูกที่เหมาะสมไว้ที่ 6x6 เมตร (ระยะแถว x
ระหว่างต้น) สามารถปลูกได้ จำนวน 45 ต้น ต่อ
พื้นที่ 1 ไร่ ด้วยระยะปลูกดังกล่าวจะเอื้ออำนวย
ให้เกษตรกรสะดวกในการปฏิบัติงานในสวน โดยเฉพาะการปฏิบัติตัดแต่งกิ่งต้น การใส่ปุ๋ยทางดิน
และทางใบ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู
และการเก็บเกี่ยวผลผลิต

ในสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง และเป็นดิน
เหนียวควรปลูกแบบยกร่อง โดยมีสันร่องกว้าง
6 เมตร ขนาดร่องกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตรครึ่ง
พื้นที่ก้นร่องกว้าง 0.5-0.7 เมตร และมีระยะ
ห่างระหว่างต้น 6 เมตร การยกร่องปลูกมีผลให้
เกษตรกรสามารถควบคุมการให้น้ำ และการระบาย
น้ำได้ตามต้องการ ส่วนสูงของแปลงควรสูงกว่าน้ำ
ท่วมถึง 50 เซนติเมตร

การปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ จะต้อง
เตรียมหวงซีเมนต์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด
80-100 เซนติเมตร สูง 50 เซนติเมตร และแผ่น

การยกร่องเตรียมปลูกมะนาว